

BALANÇ 2017 DE CÀRITAS GARROTXA

1. PRESENTACIÓ. VALORACIONS DEL 2017

Recuperació econòmica per a tothom?

1. Davant de la recuperació econòmica, i en contrast amb l'increment de l'oferta laboral a la comarca, detectem una bossa important de persones molt vulnerables, sense recursos, amb poques possibilitats laborals i risc de marginalitat.
2. Es dona un seriós contrast entre la perceptible millora econòmica i laboral i la persistència d'una bossa extremadament pobre i poc integrada socialment.
3. Constatem, també, l'augment de l'aïllament d'un important segment de la població nouvinguda, o bé nascuda aquí però amb arrels estrangeres. Dificultats de convivència amb normalitat.

Trobar feina sempre és sinònim d'estabilitat?

4. Hi ha preocupació perquè aquestes persones puguin trobar feina i viure una vida normalitzada. Quan en troben, de feina, aquesta és molt provisional i amb sous molt baixos. Amb dificultats greus a arribar a final de mes. Dificultats, també, a trobar pisos dignes de lloguer i amb preus assequibles.
5. Tenir un lloc de treball, normalment ha anat associat a la idea de benestar; per a moltes persones, però, només està relacionat amb la idea de sobreviure.

La pobresa a la comarca de la Garrotxa

6. La nostra comarca destaca per un alt nivell de benestar, baixa taxa d'atur... malgrat tot aquesta pobresa, anònima i silenciosa, existeix. (Estudi pobresa Consorci d'Acció Social de la Garrotxa).
7. A la nostra comarca podem garantir les necessitats bàsiques de tothom, però hi continua havent pobresa enfront del que considerem una vida digna entre nosaltres.
8. Es dona un enrocament de la pobresa: dues de cada tres persones que es troben en situació de pobresa ja ho estaven abans de la crisi (informe FOESSA 2017). Això apunta a problemes gairebé "estructurals" i no necessàriament imputables a la crisi.
9. Això ha donat lloc a nous tipus de pobres, a banda de l'alimentària: pobresa energètica, pobresa infantil, feminització de la pobresa, el component ètnic de la pobresa, el de la gent gran, les persones mancades de motivació i cansades d'anar d'un servei a un altre (quan el que volen és treballar), el culturalment exclòs...
10. Davant d'aquests missatges positius que acostumen a córrer, la realitat és que per a moltes persones -també d'aquí- "voler" no és "poder".

2. L'ACCIÓ SOCIAL DE CÀRITAS GARROTXA. ELS PROGRAMES I PROJECTES

ÀMBIT D'ACOLLIDA I PROMOCIÓ

➤ Servei d'Acollida

Aquest servei actua sovint com a porta d'entrada a Càritas. Aquest 2017 han passat pel servei **146 persones**. Representa **447 beneficiaris**.

3 de cada 5 demandes inicials han estat relacionades amb feina o formació.

Les altres demandes més habituals són: **ajuts varis, tràmits amb administracions, problemes per accedir o canviar d'habitatge, deutes de lloguer o subministres, acollida de nouvinguts.**

El **60% de persones** ja havien estat atesos en anys anteriors en aquest servei. Un fet que evidencia la cronicitat de les situacions de molts participants.

- *54% són dones i 46% homes, qui venen a demanar ajuda.*
- **40% dels nuclis són parelles amb fills / 13% monoparentals / 30% persones soles**
- **21% de participants atesos en situació irregular.** *Ha incrementat un 11% respecte el 2016.*
- **60% no superen estudis primaris.** *Entre aquests un 25 % del total no estan alfabetitzats o llegeixen amb dificultats.*
- **Un 55% no té cap ingrés.** *Un 20 % cobra alguna prestació.* *Treballen un 12 %.*
- *El servei ha atès persones de 20 nacionalitats.*
- **23 % dels atesos viuen acollits a casa de familiars o amics.** **60 % dels nuclis viuen de lloguer.**

➤ Tallers d'acollida lingüística i cultural (TALC)

Són tallers d'alfabetització que, a part de l'aprenentatge de la llengua catalana i els recursos del territori, es treballa per la promoció de l'autonomia i els recursos personals i familiars, i la participació a la comunitat.

61 alumnes han participat als tallers impartits i dinamitzats per voluntariat i una tècnica de Càritas.

Aquest 2017, després d'una prova pilot, s'ha engegat el servei també a **St Feliu de Pallerols** amb un grup de **10 alumnes**.

➤ Grups d'empoderament

Consisteix en un espai de trobada amb una activitat com a fil conductor a través de la qual es comparteixen experiències i es fomenta la participació, l'autonomia, les eines i recursos personals, per a la millora de les seves situacions.

- Aquest 2017 hi ha hagut **19 participants** en el projecte.
- 84% de les participants estan en situació d'atur
- S'han fet diverses activitats :
 - **Biodansa**
 - **Estiraments**

- Visita a l'exposició fotogràfica dels 25 anys de l'Associació Dones Alba de la Garrotxa
 - Taller autogestionat de cuina
 - Parada de nadal
-
- Ha millorat molt la participació. Al principi els hi costava molt donar opinions i ara els hi és molt més fàcil.
 - Molt motivades a fer sortides i activitats
 - 2 voluntàries han participat en aquest servei.

ÀMBIT DE SUPORT JURÍDIC

➤ SAI. Servei d'Assessorament jurídic a l'Immigrant

Aquest servei ha atès **407 persones**. Un total de **731 consultes / assessoraments**. S'han atès persones de 35 països. Per ordre de representació: Hondures, Marroc, Gàmbia i Índia.

Es continuen evidenciant **dificultats** a l'hora d'obtenir i renovar els permisos de residència de les persones extracomunitàries. Dificultats degudes a la precarietat de les condicions laborals i l'estacionalitat de les feines. A la Garrotxa moltes indústries contracten a través d'ETT. Dificultats per la manca de mitjans econòmics i garanties de les empreses quan aquestes han d'oferir el 1r contracte d'1 any de durada.

Tràmits més demanats (ordre segons volum de consultes):

Arrelaments socials (obtenció de la 1a targeta) 1/3 part de les consultes. **Familiars de comunitaris espanyols** (fills o parelles nouvinguts). 1/3 part de consultes. **Renovacions de permisos**. Permisos de **llarga durada**.

Aquest servei de referència a la comarca, té convenis amb el CASG i amb el Consorci de Benestar Social del Ripollès.

ÀMBIT DE SALUT I BENESTAR

➤ Projecte UBUNTU

Projecte que ofereix acompanyament a nivell emocional i vetlla per la millora de les habilitats psico-socials i la salut emocional de les persones.

- En aquest 2017 hi ha hagut **28 participants** en el projecte.
- S'han creat **3 grups** d'Ubuntu.
- 100% de les participants són dones.
- La gran majoria de les participants estaven en situació d'atur.
- En els grups es treballa la cohesió i el vincle afectiu, l'autoestima, la gestió emocional, les habilitats socials, habilitats parentals, el món laboral, els recursos de la ciutat....
- Totes les participants que han finalitzat el grup afirmen que les ha ajudat a comprendre millor les seves emocions i afrontar millor la seva situació actual.
- També s'ofereix suport individualitzat si les situacions ho requereixen.
- A banda de la tècnica responsable, dues voluntàries han participat directament en aquest servei

➤ **Ser Gran amb Dignitat**

Des de Càritas, a través d'aquest projecte, treballem per les persones grans que pateixen solitud no volguda.

- **25 voluntaris han atès 20 casos.**
- **El 95% són dones.** El 50% tenen **entre 80 i 90 anys** i un **35% més de 90 anys.**
- Del total de voluntariats, el 80% dels acompanyaments es fan a domicilis i el 20% a residències. Aquests últims són casos de continuïtat del domicili.
- **60% dels casos s'aconsegueix fer sortides del domicili** acompanyats per la voluntària.
- En un **70 %** dels casos hem aconseguit la **implicació de les famílies** a través dels voluntaris o la tècnica. Aquest és un dels punts on volem fer-hi encara més èmfasi.

Des de Càritas volem donar a conèixer aquest projecte perquè les persones grans, que se senten soles puguin tenir aquest servei i a la vegada, a través del treball en xarxa amb les entitats i institucions detectar casos de solitud.

➤ **Apadrinar 1 Avi**

47 joves voluntaris han compartit experiències i han fet companyia a **83** persones grans.

42 noies i **5 nois** voluntaris.

Han participat al projecte **7 Centres residencials** que han col·laborat oferint-nos persones grans a qui els joves voluntaris fan companyia.

Han participat al projecte **tres** centres educatius d'Olot i **un** centre de Besalú. Aquest servei es va oferint rotatòriament a tots els centre de secundària de la comarca.

Aquest servei és possible també gràcies a dues voluntàries de suport i una tècnica.

➤ **Centre de Distribució d'Aliments (C.D.A.)**

Aquest servei que gestiona Càritas Garrotxa atén **setmanalment més de 90 famílies**, derivades del CASG. Aquest projecte és possible gràcies a la dedicació de més de **30 voluntaris** setmanals, una encarregada, un mosso de magatzem i una tècnica de Càritas.

A l'any 2017 s'han atès **719 famílies** de la comarca. Representa un total de **2.252 beneficiaris** (el total de familiars que se'n beneficien) 27 nuclis més que l'any anterior, encara que no és una diferència molt significativa, trenca amb la tendència a la baixa d'aquests darrers tres anys.

El total d'entregues ha estat de 4.334 cistelles. **469 més** que l'any 2016.

Més de la meitat dels ajuts d'aliments (54%) són a **famílies de 1 o 2 membres.**

499 nuclis són d'Olot i **221 nuclis de municipis** de la Garrotxa.

➤ **Tallers de formació**

Són tallers relacionats amb l'economia domèstica. Aquests tallers fomenten eines i recursos personals per a una millor gestió de l'economia familiar i contribuir al benestar personal.

89 alumnes han participat en aquests tallers.

7 tallers. 1 a St. Joan les Fonts i 1 a Besalú. 1 a Montagut. Aquests estan adreçats principalment a usuaris del CDA.

Els títols dels tallers han estat:

- Gestió de l'economia familiar sostenible
- Reparacions de la llar
- Reciclar roba usada
- Alimentació i cuina econòmica i saludable
- Tècniques sostenibles de neteja de la llar
- Taller de destil·lació i confecció d'ungüents
- Habilitats personals per fer front a la crisi

ÀMBIT D'INSERCIÓ SOCIOLABORAL

➤ **Orientació Laboral**

66 persones han seguit un procés d'orientació laboral amb itinerari personalitzat, a Càritas entre els 2 projectes (el Servei d'orientació Sociolaboral i el Noves estratègies d'inserció).

28 d'aquests han trobat alguna feina. (Un 42 %) Cap inserció ha estat per temps indefinit.

25 persones s'han derivat i incorporat a alguna formació. (ocupacional, català, etc.)

Algunes dificultats a l'hora d'inserir persones al món laboral són:

- Les característiques del mercat laboral, precarització i inestabilitat, contractes curts
- El nivell formatiu dels participants i la inexperiència laboral
- Expectatives massa altes i desconeixement del Mercat laboral
- Cronificació de les situacions d'exclusió i urgència per trobar feina
- Dificultats emocionals, actitudinals o de personalitat
- Edat avançada

➤ **Formació professional**

Són formacions que s'organitzen tenint en compte les necessitats i possibilitats d'inserció de les persones que han vingut a Càritas demanant feina o que participen en un procés d'orientació laboral o d'acompanyament cap a la inserció.

Curs de tècniques bàsiques de neteja. A càrrec de la Cooperativa Avancem. **11 persones.** 8 hores.

Formació laboral **INCORPORA de l'obra social La Caixa.** De **20 persones** inscrites, 17 varen finalitzar la formació de 300 hores d'"Atenció al client i gestió de magatzem". D'aquests 15 varen realitzar pràctiques a empreses i 11 s'han inserit en alguna feina en acabar el curs. Les pràctiques efectives varen ser de 80 hores.

➤ Prospecció d'empreses i inserció laboral

És un projecte ja consolidat que té una doble missió. Per una banda, donar continuïtat als processos d'orientació laboral i formació, amb seguiment prospecció laboral, a mida. I per altra banda, mantenir un lligam més estret amb les empreses de territori, amb la finalitat d'aconseguir feina, llocs de pràctiques, formació o altres serveis.

S'han **prospectat 15 empreses**, i d'aquests contactes s'han aconseguit signar **11 convenis** (la major part per llocs de pràctiques).

29 persones s'han atès des d'aquest servei. D'aquestes, **15 d'aquests han aconseguit feina** i han tingut un total de **19 contractes**. 13 d'aquests a través de la intermediació des del projecte de prospecció i 6 a través de les eines pròpies facilitades als participants al llarg dels processos d'orientació.

Llocs de pràctiques: s'han aconseguit **15 llocs de pràctiques a 8 empreses** de la Garrotxa.

S'han gestionat **7 ofertes de feina**, de les quals se n'han cobert 5.

Insercions a mercat laboral

Pel que fa a la **tipologia de contractes** que han aconseguit les **persones de tots els projectes laborals**. Dels **34 contractes** que hi ha hagut:

- **15 han estat a temps complet. 11 a mitja jornada. 8 de menys de 20 hores.**
- **9 contractes de 6 mesos o més. 18 de menys de 6 mesos. 7 d'un mes o menys.**
- **15 han estat a Serveis. 14 a la indústria. 3 a Comerços. 1 a Construcció. 1 a Transports**

55% dels contractes no són a temps complet.

73% dels contractes són de menys de 6 mesos.

Economia social

A part de les insercions laborals cap a empreses ordinàries, des de Càritas seguirem promovent **Espais laborals, o llocs de treball protegit**, que permetin apropar el procés laboral de la persona des d'un entorn de treball protegit, cap a l'empresa ordinària. Aquest any 2017 els llocs de treball protegit han estat 11.

- **Desballestament de comptadors. Projecte d'ECOSOL: 2 persones**
- **Mosso de Magatzem del Centre d'aliments a través d'ECOSOL: 2 persones**
- **Encarregada del Centre d'aliments, a través d'ECOSOL: 2 persones**
- **Neteja dels espais de Càritas, a través de la Cooperativa Avancem Sta. Clara: 4**

A part d'aquests, hem pogut col·locar a través de la col·laboració amb DINÀMIG, dues persones a fer algun **pla d'Ocupació municipal**.

Ecosol és l'empresa d'inserció de Càritas Diocesana de Girona, que facilita la inserció laboral de persones amb situació de vulnerabilitat social, i acompanya els treballadors per a la seva promoció i desenvolupament integral. A través d'Ecosol formalitzem les contractacions en entorns de treball protegit i acompanyem per a la seva promoció cap a un lloc de treball normalitzat.

VOLUNTARIAT

És el capital humà més important de l'entitat. Suposa una dedicació de més de **1.500 hores** mensuals.

Hem tancat l'any 2017 amb el nombre de **194 voluntaris** de Càritas Garrotxa. 14 menys que l'any anterior degut a que hi ha hagut menys incorporacions de joves d'Apadrinar 1 Avi. És una dada que fa uns anys que es manté força estable.

59 noves incorporacions (38 joves d'Apadrinar 1 Avi + 21 a la resta de serveis).

27 entrevistes a voluntaris nous durant el 2017.

Els serveis que requereixen més voluntariat són: CDA, Programes de Gent Gran, Tallers de formació (TALC i guarderia) i per a tasques organitzatives. Aquest darrer grup està format per comissions de captació de recursos, difusió, equip de junta, també representants de Sectors, i per accions o campanyes puntuals.

COL.LABORACIÓ I SENSIBILITZACIÓ DE JOVES

A banda del projecte d'Apadrinar 1 Avi que compta anualment amb voluntariat jove, Càritas ha dut a terme accions de sensibilització i informació de l'entitat, adreçades a joves de centres educatius.

Acord de col·laboració amb l'Escola Petit Plançó, on s'han fet unes xerrades i els nens dels cursos de primària han col·laborat amb algunes accions acordades.

Jornades d'Esport Cultura i Lleure amb alumnes del Bosc de la Coma, que han realitzat tallers durant 2 dies. Han participat uns 20 alumnes.

Tres escoles de primària han participat a la Campanya "No et quedis el canvi" pintant guardioles.

L'alumnat de dos cursos d'ESO de l'Escola Cor de Maria van participar durant el curs passat, i també en aquest, en un projecte de sensibilització social i col·laboren en diversos programes reals de Càritas.

S'han fet 10 Xerrades en el Marc dels Recursos Educatius de l'IMEJO, als instituts de secundària (3r i 4rt d'ESO)

3. VALORACIÓ ECONÒMICA

Sobre un **pressupost d'aproximadament 128.500 €**, la captació de recursos econòmics ha estat de l'ordre d'un 10% superior a aquesta quantitat.

Un **60%** dels ingressos provenen **de donatius**, entenent per tals els socis individuals amb un 15%, les Empreses i Entitats amb conveni, amb un 11% i els donatius puntuals amb un 33%.

El **24%** prové de les campanyes organitzades per Càritas, mentre que el **10% ve de les col·lectes Parroquials** i el 7% de les aportacions de les Administracions locals.

Destaquem les **campanyes organitzades per Càritas Garrotxa**, ja consolidades o en vies de consolidació, com son: el SolidariSac, les Guardioles del mes de maig, la col·laboració amb certes Curses i Marxes populars, el concert de Gospel, els partits de futbol solidaris de la Unió Esportiva Olot i el Centre d'Esports Besalú, el conveni amb el Festival Lluèrnia, el Dansem.Garrotxa i les microdonacions dels treballadors d'empreses i entitats.

A nostra pàgina web es poden consultar la llista de totes les empreses i entitats que d'una forma o altra col·laboren amb els diferents programes de Càritas Garrotxa.

4. ELS NOSTRES REPTES

1. Consolidar els programes actuals perquè cobreixen uns segments de la població per als quals aquest acompanyament i formació encara és imprescindible.
2. Consolidar la presència social de Càritas a la comarca, per tal de demanar la col·laboració i la complicitat de la ciutadania, de les empreses i institucions amb el treball de Càritas Garrotxa (els seus voluntaris i tècnics).
3. Adaptar els programes laborals a la realitat de les persones que demanen ajuda.
4. Potenciar els programes comunitaris, que afavoreixen la convivència de totes persones de la societat garrotxina, independentment del seu origen.
5. Seguir potenciant la participació jove en les accions de Càritas.
6. Consolidar una sèrie d'accions de captació de recursos que potenciïn la sensibilització social de la ciutadania i alhora proporcionin els recursos imprescindibles per al desenvolupament dels programes socials.